

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZ PRIORYTETOWY

CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Nazwa krajobrazu: Korbielów-Krzyżowa

Kod krajobrazu: 24-513.51-050

Położenie administracyjne: Gmina Jeleśnia, Powiat żywiecki

Katowice, Warszawa
2025

Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
(Partner Konsorcjum)

Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)
w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

fot. okładka:

Krzyżowa - wieś szeregową o dobrze zachowanym układzie przestrzennym (fot. Jakub Botwina)

1 METRYCZKA OGÓLNA KRAJOBRAZU

Nazwa Krajobrazu	Korbielów-Krzyżowa
ID	1749
Kod krajobrazu	24-513.51-050
Typ, podtyp krajobrazu	6g - Z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim
Typ rzeźby terenu*	D,E - Krajobrazy wzgórzowe, Krajobrazy górskie
Kod mezoregionu*	513.51
Nazwa mezoregionu*	Beskid Żywiecko-Orawski
Typ krajobrazu naturalnego*	Wyżyn i niskich gór; Gór średnich i wysokich
Nazwa krajobrazu naturalnego*	Krzemianowe i glinokrzemianowe - erozyjne: pogórzy; Średniogórskie erozyjne - erozyjne: Regła dolnego
Kod podokręgu geobotanicznego*	H.1a.5.b; H.1a.5.e
Nazwa podokręgu geobotanicznego*	Zachodniej Części Beskidu Żywieckiego; Babiogórski Dolnoregłowy
Typ krajobrazu roślinności potencjalnej*	40
Nazwa krajobrazu roślinności potencjalnej*	Górski żyzny las jodłowy
Kod regionu historyczno-kulturowego*	III.A.5
Nazwa regionu historyczno-kulturowego*	Podhale, Ziemia Żywiecka, Nowotawska
Położenie administracyjne	Gmina Jeleśnia, Powiat żywiecki
Powierzchnia (ha)	121,22

*podano dla jednostki dominującej

2 CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Krajobraz priorytetowy - terenów zabudowanych o charakterze wiejskim miejscowości Krzyżowa z przewagą terenów zabudowanych w Beskidzie Żywiecko-Orawskim.

Krajobraz wskazany jako priorytetowy w wyniku:

- zastosowania algorytmu w zakresie kryterium unikatowości ze względu na występowanie obiektów dawnych granic (strażnica);
- oceny eksperckiej z kryterium ważności ze względu na dobrze zachowany szeregowy układ przestrzenny wsi Krzyżowa, której początki sięgają XVI wieku, z dużym udziałem zachowanych obiektów tradycyjnej zabudowy zagrodowej o charakterystycznych cechach regionalnych.

3 WALORY KRAJOBRAZOWE

Walory przyrodnicze

Jednostka z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim w dnie doliny z tarasem zalewowym i tarasami nadzalewowymi, przecinanych rozcięciami małych dolin wciosowych ze zboczy doliny.

Walory kulturowe

Wieś szeregową datowaną na XVI wiek o dobrze zachowanym układzie przestrzennym z dużą liczbą zachowanych obiektów tradycyjnej zabudowy zagrodowej o charakterystycznych cechach regionalnych. Do wyróżniających się obiektów o walorach kulturowych zaliczyć należy obiekty sakralnej, w tym: kościół katolicki, Klasztor oo. Dominikanów, zabytkowe obiekty małej architektury sakralnej. W granicach jednostki zlokalizowana jest także dawna strażnica celna i zabytkowa szkoła.

Fizjonomia krajobrazu

Krajobraz zwartej zabudowy wiejskiej (Krzyżowa i Korbielów). Walory fizjonomiczne jednostki wynikają z dobrze zachowanego układu wsi o typie szeregowym, wraz z dobrze zachowanymi obiektami tradycyjnej zabudowy zagrodowej. Dominantami krajobrazowymi są Klasztor oo. Dominikanów oraz kościół p.w. NMP Królowej Aniołów w Korbielowie. Ekspozycja czynna - lokalne atrakcyjne otwarcia widokowe z dróg, pomiędzy istniejącą zabudową. Nieliczne obiekty dysharmonijne (np. napowietrzne linie energetyczne). Przez obszar przebiega żółty szlak turystyczny Wodospad Sopotnia - Nad Przełęczą Przysłop.

4 DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

ZDJĘCIE NR 1

Zagroda przy ul. Jana Pawła II nr 73 - relikw tradycyjnej architektury wsi (fot. Jakub Botwina)

ZDJĘCIE NR 2

Budynek szkoły podstawowej w Krzyżowej (fot. Jakub Botwina)

ZDJĘCIE NR 3

Układ przestrzenny wsi Korbielów i Krzyżowa z dominującymi bryłami kościoła p.w. NMP Królowej Aniołów i klasztorem oo. Dominikanów w Korbielowie (fot. Jakub Botwina)

ZDJĘCIE NR 4

Pojedyncze obiekty zabudowy tradycyjnej w Krzyżowej (fot. Jakub Botwina)

ZDJĘCIE NR 5

Przykłady zabudowy tradycyjnej w Krzyżowej (fot. Jakub Botwina)

5 DOKUMENTACJA KARTOGRAFICZNA

POŁOŻENIE KRAJOBRAZU PRIORYTETOWEGO

